

VŮBEC JSEM SI NEPŘIPOUŠTĚLA, ŽE MNE ZAVŘOU

Drahomíra Strouhalová (*1930)

Drahomíra Strouhalová z Modřic u Brna zrovna pomáhala uklízet nádoby na řepu, když někdo zazvonil. „*Tři chlapi v kožených kabátech. Stáli tam,*“ popisovala později. Hned se ptali na ni a šli s ní do jejího pokoje. Tam v posteli ukrývala vysílačku a předtím tam byl i samopal a další věci. Strouhalová občas poskytla úkryt dvěma agentům, kteří přešli přes železnou oponu. Byla to podivná situace. Příslušníci žertovali, že za ní přišli na námluvy. A jeden řekl, že se podívají třeba do postele. Dodnes Drahomíra Strouhalová neví, zda to byla náhoda, nebo šli najisto. Ví jen, že to nebyl dobrý úkryt. Smůla, a to hned dvojnásobná. Zrovna v té chvíli přicházel k domu jeden z agentů. Nestačila ho varovat. Dveře mu otevřeli ti muži v kožených kabátech. Vybídlo ho: „*Předložte osobní průkaz!*“ Agent však vytáhl pistoli. Drahomíra Strouhalová na ten okamžik vzpomíná dodnes: „*Poslední, co jsem slyšela, bylo: Ruce vzhůru! A on jenom vykřikl a už byl najednou plný barák chlapů.*“

Agent utíkal hlavní modřickou ulicí a muži za ním. Vběhl do dvora jednoho z domů, na jehož konci byla dílna. Dvůr nikam nevedl a on se ocitl v pasti. Ukrýval se v dílně, kde se vyráběly sudy na zelí. Byl obklíčen. Poslední kulku si nechal pro sebe a pistoli si přiložil k bradě. Ještě ho stihli odvézt do úrazové nemocnice, ale život mu nezachránili. Drahomíra Strouhalová na něj vzpomíná: „*Dostal mou adresu, že je tu bezpečno. Najednou se objevil a já věřila, že je hodný člověk. Byl kamarádský [...].*“

Drahomíra Strouhalová byla zatčena 26. srpna 1950 a hned ji odvezli do Brna k výslechům na StB. Státní soud ji 19. ledna 1952 odsoudil za údajnou velezradu a vyzvědačství na patnáct let. „*Vůbec jsem si nepřipouštěla, že mne zavřou,*“ řekla.

Drahomíra Strouhalová se narodila v srpnu 1930 v Modřicích u Brna, v roce 1950, kdy ji zatkli, jí bylo dvacet let. Vystudovala dívčí školu Vesna. Její tatínek byl legionář. „*Já neměla komunisty ráda. Tatínek přišel z Ruska, zažil to tam. Nesnášel revoluci, neměl komunisty rád,*“ vyprávěla. Otec pracoval jako vrátný ve Zbrojovce. Sama Strouhalová nebyla členkou žádné strany, ale cvičila v Sokole.

Nebylo náhodou, že začala pomáhat odbojářům. Dobře se znala s brněnskou švadlenou Boženou Majerovou, které vypomáhala. Ta se pak stala jednou z hlavních postav odbojové skupiny napojené na britskou zpravodajskou službu. Tato skupina dokonce posléze dostala jméno podle ní, Majerová a spol. Poskytovala zázemí dvěma britským

agentům vyslaným přes železnou oponu do Československa: Tomáši Olivovi (skutečným jménem Jan Brejcha) a Josefu Kafkovi (skutečným jménem Josef Kolísko). Onoho osudného srpna 1950 byl poblíž domu Strouhalové dopaden právě Kolísko.

U Strouhalové také našla dočasné útočiště také britská manželka československého pilota RAF Ivo Tondera, kterou Britové za pomoci agentů chtěli dostat na druhou stranu železné opony. Sám Tonder přешel už dříve, ji po řadě neúspěšných pokusů převedl agent Oliva. Ten byl jednou z hlavních postav odboje a právě na něj udělají příslušníci komunistické policie doslova hon. Nakonec měl více štěstí než Kolísko. Podařilo se mu po dramatické přestřelce uniknout a nakonec se dostal na Západ.

S Olivou se Drahomíra Strouhalová 1. října 1950 setkala na hodech v Modřicích. Od té doby jemu i jeho kolegovi Kolískovi poskytovala pomoc, občasný úkryt a vyřizovala různé vzkazy. Odbojáři se zaměřovali na získávání informací a převádění uprchlíků přes železnou oponu. Dcera Boženy Majerové pracovala na brněnském magistrátu, kde měla přístup k zajímavým informacím, do skupiny patřil i policista Leopold Doležal.

Dne 16. října 1950 navštívila Strouhalová v Brně Boženu Majerovou. Mluvily spolu o odboji. Majerová totiž měla velké obavy o budoucnost. Ukrývala čtyři mladíky, kteří utekli do Rakouska a tam byli v sovětské okupační zóně zadrženi. Měli informace o ní a dalších lidech. Ohrožena může být nejméně celá desítka osob. O zadržení mladíků se odbojáři dozvěděli z vysílačky. A také o tom, že asi budou vydáni do Československa, a pravděpodobně tedy budou „mluvit“.

Tři z odbojářů stačili zmizet na Západ, ostatní s obavami vyčkávali, zda budou prozrazeni.

Tajní policisté poté začali hlídat dům na rohu Pekařské a Husovy v Brně, kde bydlela Majerová. Bylo to jasné. Skupina nemá šanci. V bytě u Majerové se pokusili zatknout Olivu, ale ten utíkal do parku na Špilberku, kde se pronásledovatelům ztratil. Druhý den už byli policisté u Strouhalové. *„Vůbec jsem si nepřipouštěla, že mne zavřou,“* vzpomínala. Ve vazbě se setkala s Majerovou, která jí říká, že nemá smysl zapírat, že už všechno vědí.

Proces začal 16. ledna 1952. Předsedou byl obávaný Jiří Kepák, který předtím poslal na smrt kněze Jana Bulu a ještě dříve působil jako prokurátor při soudu s Miladou Horákovou. Odsouzeno bylo celkem šestadvacet odbojářů, jeden z nich, Leopold Doležal, dostal trest smrti. Strouhalová byla odsouzena na patnáct let.

Ve vězení ji nebyli, ale zavřeli ji s prostitutkami. *„Trvalo to víc, než dva měsíce, neumývala jsem se, nepřevlíkala, já se tak štítla, to si nedovedete představit.“* To byl pro ni asi nejhorší okamžik.

Když ji propustili z vězení, vrátila se domů do Modřic. Na jaře 1968 tam za ní přijela neznámá paní, byla to maminka agenta Kolíska. „*Myslela si, že její syn žije za železnou oponou, nevěřila, že je mrtvý,*“ popisuje.

V roce 2013 ocenil Strouhalovou ministr obrany dekretem odbojáře. A ještě předtím, v říjnu 2012, jí byl na Pražském hradě udělen Řád Tomáše Garrigua Masaryka.

Autor textu Luděk Navara